

Az „**Értekezések a történeti tudományok köréből**“ XVI. kötet 4. számában Fejérpataky László, „Oklevelek II. István király korából“ cím alatt István magán és királyi okleveleiről szól, még pedig két eredeti oklevelet és három oklevél szöveget említ fel a magán oklevelek közt, a királyiak közt három oklevél-szöveget tárgyal, mert a királyi kancelláriától a király nevében kiállított eredeti nincs. Értekezéséhez három oklevél-hasonmászt és két pecsétraajzot csatol. Az 5-ik számban Zsilinszky Mihály Taine Hippolyt Adolfot mint történetíró-t jellemzi, kit némely bírálói „modern Tacitus“-nak neveztek s több érdekes vonással híven állítja elének a nagy historiciust, kinek felfogásában és elmeletében nagy eredetiség s még szigorúbb logika nyilvánul.

Folyóiratok.

— A *Budapesti Szemle* májusi füzetében Kármán Mór ad „Az angol egyetem és a nemzeti közmívelődés“ cím alatt mutatványt „Tanárképzés és egyetemi oktatás“ című sajtó alatt levő művéből. — Zsilinszky Mihály befejezi „Báró Wesselényi Miklós és a nemzetiségi kérdés“ érdekes értekezését. — Névtelen (— e —) Sorel Albert akadémiai székfoglaló beszédét közli Taine Hypolyteról. — Tim József befejezi „Egészségügyünk jelen viszonyai és a reform“ cikksorozatát. — Kovács S. János Loti regényének (franciából) fordításából adja a második közleményt. — Kozma Andor és Radó Antal egy-egy költeménnyel kedveskednek. — Zsatkovics Kálmán az utolsó közleményt adja „Vázlatok a magyarországi oroszok életéből“. — Radó Antal Ada Negri jeles olasz költőnőt ismerteti, a kinek „Utczai Suhancz“ című hangulatos költeményét adta fennebb fordításban. — Az Értesítőben dr. Falk Zsigmond Amerikai úti jegyzeteit, Körösi Albin A spanyol költészet gyöngyeit, a finn-ugor társaság évkönyveit, a Magyar Chemiai folyóiratot ismertetik. — Végül Bulesu álnév alatt van egy izetlen és erősen elfogúlt pamphlet „Gróf Zichy Jenő mint őstörténelmünk kutatója“ cím alatt. Ha valaki egy nemzeti eszméért áldoz, magát a fáradalmaknak és eshető veszélyeknek aláveti, mégis csak máshangú megítélés illeti meg, ha mindjárt téves irányban haladna is, a mit pedig Zichy expeditiojáról oly apodictice mondani még sem lehet.

— Az *Egyetemes Philologiai Közlöny* májusi füzetében Némethy Géza folytatja emendatio-it Firmicus Maternushoz, *Krajesovics* Soma befejezi „A Zrinyiász vallás-erkölcsi eszméi“ értekezését, Récsai Viktor „Az athéni múzeumok“-at ismerteti. *Czezkó* Antal Simai „Váratlan vendég“-e és „Mesterséges ravaszság“-a cím alatt igen érdekesen hasonlítja össze Simai „Váratlan Vendég“-ét Plautus Mortellariájával. — A *Hazai irodalom* rovatban ismertette vannak: a) Hornyánszky Gyula A classica-philologia mint történetírás, b) Pázmány Péter összes munkái magyar sorozatának első kötete, c) Silberstein Adolf Dramaturgiai dolgozatok (II. Aristoteles a költészetéről), d) Fiók Károly Az árják és ugorok érintkezéseiről című művek. — A *Külföldi irodalom* rovatban: Hartmann Ag.

Deutsche Meisterlieder-Handschriften in Ungarn; Koschwitz Ed. Les Parles Parisiens; Hoffs Der ungarische Volksdichter Alex. Petöfi. — Ezután következnek: Philologiai program-értekezések; Kérdések és feleletek; Vegyesek és végül Könyvészet rovatok.

Az *Akadémiai Értesítő* áprilisi füzetét *Acsády* Ignác emlékbeszéde nyitja meg, melyet Gindely Antal felett tartott. — Jelentés az 1894-dik évi Teleki pályázatról. — *Szinnyei* József értekezésének („Hogy hangzott a magyar nyelv az Árpádok korában?”) kivonata. Folyóiratok szemléje. Jegyzőkönyvek.

— A „*Nyelvtudományi Közlemények*“ márcziusi 1. első számában *Simonyi* Zsigmond „Mondattani vázlatok“ cím alatt a hiányos mondatokról kezd rövid vázlatot. *Szilasi* Móríc az vogul szójegyzéket kezdi közölni (I). *Zolnai* Gyula az Egyetemi könyvtárban levő XV. századbeli glosszákat ismer-teti. *Simonyi* Zsigmond szláv szavaink eredetéhez tesz közzé egyet-mást. *Munkácsi* Bernát a *nap* és *vidra* szók eredetéhez nyilvánítja végszavát. *R. Prikkel* M. „Ösvallásunk egy-két nyelvi emléke“ cz. alatt a *Hajnalról* értekezik. Ismer-tetések, Kisebb közlések.

— A „*Magyar Nyelvőr*“ áprilisi füzetében *Szinnyei* József kimutatni igyekszik, mint hangzott a magyar nyelv az Árpádok korában. *Melich* János folytatólagosan közli a német vendégszókát. *Tóth* J. Albin az alanytalan mon-datokról értekezik. *Kiss* Ignác folytatja Faludi Ferecz nyelvéről szóló tanul-mányát. Irodalom, Helyreigazítások, Népnyelvhagyományok.

A „*Századok*“ áprilisi számában gr. *Völczek* Ede élénk tollal rajzolja az Anjou-korbeli magyar tengerészetet (II. közl). *Mátyás* Flórián befejezi Szent István kanonizációjáról szóló közleményét. *Ráth* György a XVI. században élt két kassai plébánosról értekezik (folyt.). *Kollányi* Ferencz Illicini Péterről szóló cikke befejezését teszi közzé. *Pauler* Gyula „Szent István kanonizációja“ cz. alatt reflektál Mátyás Flórián állításaira. Történeti irodalom, Tárca, Hiva-talos rovat.

— Az „*Archaeologiai Értesítő*“ áprilisi füzete ismét gazdag és érdekes tartalommal s számos szép illusztrációval jelent meg. *Hpl.* három dunántúli bronzleletet ismertet. *Mihalik* József az urmezei és csarnatói ásatai eredményét írja le. *Nagy* Géza a budapesti lóversenyteri népvándorlaskori leletet mutatja be. *Gerecze* Péter a pécsi székesegyház régiségeinek a leírását folytatja. *Boynichich* Iván a zágrábi székesegyház gazdag kincstárából közöl értékes em-lékeket. Dr. *Réthy* László a Béla- és István-féle rézpénzekről szól. Levelezés, Irodalom stb. rekeszti be a csinos füzetet, melynek képei (dunántúli bronzlele-tek, urmezei és csarnatói leletek, a pécsi székesegyház régiségei, zágrábi kin-csek stb. stb.) mind gondosan és csínnal készültek.

— A „*Földrajzi Közlemények*“ IV. füzetében dr. *Erődi* Béla folytatja a Földközi-tengeren teit utazása leírását. *György* Aladár a szibériai nagy vas-ítról emlékezik meg. Kabel a csendes-oczeánon át, Könyvészet.

A „*Protestáns Szemle*“ 4. számában első cikk a *Pokoly* Józsefé, ki a magyar protestáns egyházak vagyoni jogi viszonyait tárgyalja az 1790—91. XXVI. t.-cz.-ig (folyt.). *Farkas* Lajos az énekes könyvnek zenészeti szempontból való

reformját mutatja ki (bef. közl.). *Várnai Sándor* a keresztény vallás egy új apostoláról Tolstojról cikkezz. Irodalmi Szemle.

— Az „1848—49. Történelmi Lapok“ 8. számában *Bulla György* a honvéd segélyezést fejtegeti. *Koós Ferencz* egy sírjában megrágalmazott 1848—49. évi honvéd őrmesterről szól. Halálozások, Különfélék.

— A „*Sárospataki Lapok*“ 14. és 15. számában érdekesen mond el két hivatalos gyermekrablást, melyek közül egyik III. Károly, a másik *Mária Terézia* alatt történt, még pedig az előbbi gróf *Bethlen Kata* (első férje gróf *Haller László*, második gróf *Teleki József*) gyermekeivel 1725-ben, a második gróf *Bánffy Dénes* leányával *Ágnessel* 1767. jul. 15-én.

Szakosztályi Értesítő.

I. Havi ülés.

A szakosztály április hó 27-én *Márki Sándor* alelnök elnöklete alatt tartott havi ülésén

1. *Téglás Gábornak* „*Dák-Varak Udvarhelymegyében*“ című értekezését *Szádeczky Lajos* titkár mutatta be. Közlését a jelen füzetben megkezdtük.

2. Titkár bejelentette, hogy gr. *Zichy Jenő* val. belső titkos tanácsos és orsz. képviselő 100 frttal az alapító, *Bálinth György* gymn. tanár Gyulafehérvárt, dr. *Boros Gábor* gymn. tanár Nagy-Szebenben, *Budapesti* II. ker. kir. kath. főgymnasium és *Földes János* aradi törvényszéki bíró a rendes tagok sorába léptek.

3. Elnök *Zichy Jenő* grófot, mint immár szakosztályunknak is alapító tagját, örömmel üdvözlí abból az alkalomból, hogy április hó 30-án megkezdí kaukázusi expedícióját. Szakosztályunk egy másik alapítójának, *Kuun Géza* grófnak éppen most megjelent könyve (*A Relations* II. kötete) a kicsinylökkel szemben maga is bizonyítja, hogy a Kaukázus az ősmagyarság klasszikus vidékei közé tartozik, a hol a magyar tudósnak igen is van keresni valója. Szerencsét kíván ehhez a nemes grófnak és társainak, különösen a jelenlevő *Szádeczky Lajos* titkárnak és *Bálinth Gábor* r. tagnak, s a szakosztály nevében óhajtja, hogy eredményekben gazdagon hazatérve, kutatásaiokról annak idejében a szakosztálytan is számot adjanak.

II. A folyóirat.

Az *Erdélyi Múzeum* jelen füzetét — néhány apróságtól eltekintve — még a szerkesztő-titkár, *Szádeczky Lajos*, állította egybe. A következő 6. és, ha szükséges lesz, 7. füzetet a szakosztály elnöke, *Szamosi János*, fogja szerkeszteni. Hozzá küldendő tehát a szerkesztő-titkár visszatéréséig minden a folyóiratra vonatkozó közlemény és értesítés.